

Sebze yetiştiriciliğinde, cam veya plastik örtülerden yararlanarak yapılan yetiştiriciliğe örtüaltı sebzeçiliği denir.

Seracılık: Kültür bitkilerinin mevsimleri dışında iklime bağlı olmaksızın, yapay gelişme ortamı yaratılarak yetiştirilmesidir. Bu tür sebze yetiştirmeye sera sebzeçiliği denir. Burada ısıtma yapılarak, bitkinin yetişebileceği ortamı sağlamak için bir yatırım sözkonusudur. Ülkemizde sera üretimi için yapılan masrafların % 70 'i ısıtma masraflarıdır. Ülkemizin jeotermal kaynaklar yönünden en zengin ili olan ilimizde Jeotermal ısıtmalı seralar kurularak yıl boyunca yazlık sebzeleri mevsimleri dışında yetiştirme imkanı ile yüksek gelir elde etme imkanı sağlanacaktır.

Turfandacılık: Kültür bitkilerini ilkbahar, sonbahar donlarından ve iklim şartlarının diğer olumsuzluklarından koruyarak zamanından önce

veya sonra yapılan yetiştiriciliktir. Bu tür sebze yetiştirmeye turfanda sebzeçilik, böyle ürüne de turfanda sebze denir. Burada ısıtma olmayıp, doğaya bağımlılık vardır ve fazla yatırımı gerektirmez. Bunun için, Çukur, güneye bakan, rüzgar olmayan mikroklimalar ile soğuk ve donlardan korumak için alçak veya yüksek plastik tüneller,

çeşitli yastıklar ve kasalar gibi birtakım yapılar kullanılır.

Sera planlamasında ve sera yerinin seçiminde Dikkat edilecek faktörler:

1- **Işık :** Sera kurulacak yer bol ışık almalıdır. Güney, güneydoğu, ve güneybatı yönleri daha çok güneş ışığı almaktadır.

2- **Sıcaklık:** Seralar ısıtma masrafları açısından sıcak yerlerde kurulmalıdır.

3- **Rüzgar:** Şiddetli rüzgarlar seralara hem mekanik zararlar vermekte, hem de sera içi sıcaklığını düşürmektedir.

4- **Toprak ve Topoğrafya:** Seralar için tınlı, humuslu, besin maddelerince zengin, su tutma yeteneği iyi, drenaj, taşlılık ve sığ olma sorunu olmayan, taban suyu en az 1 m. derinlikte olan topraklar kullanılmalıdır. Arazi hafif (% 0.5-1) eğimli olmalıdır.

5- **Yön:** Seralarda azami güneşlenmeyi sağlamak için kış yetiştiriciliğinde güneye, güneydoğuya veya güneybatıya yönlendirilmesi gerekir. Güneye bakan yamaçlar daha uygundur.

6- **Sulama suyu temini:** Sulama suyu kaliteli olmalı ve kolaylıkla temin edilebilmelidir. Sulamanın yanında sıcaklık kontrolü ve nemlendirme için de su kullanılacağından, yeteri kadar su bulunmalıdır.

7- **Ekonomik Faktörler:** Seralar, yatırımdan en iyi şekilde yararlanma ve karşılığında belirli bir

gelir elde edilebilecek şekilde planlanmalıdır. Bunun için ısıtma, yola yakınlık, elektrik, işçilik faktörleri dikkate alınmalıdır.

ÖRTÜ ALTI YETİŞTİRCİLİĞİNİN AMACI VE ÖNLEMİ

Kısmen vegetasyon süresi kısa olan ilimizde sebzeçiliğin, uygun yer ve yöneyin yanında plastik örtülerinde kullanılarak sebzeleri donlardan ve iklimin diğer olumsuz şartlarından koruyarak, ürün alma süresini erkene almak veya ürün alma süresini uzatarak turfanda sebzeçilik yapılması amaçlanmaktadır. Yörede iklimin sert olması nedeniyle kış aylarında ısıtma masrafları açısından ısıtma yapılmayıp soğuğa dayanıklı soğan, marul, ıspanak v.s. yetiştirilebilecektir. Diğer zamanlarda turfanda sebzeçilik yapılacaktır. Çiftçinin aile bireylerinin çoluk çocuk, yaşlı, kadın gibi atıl işgücü ekonomiye kazandırılacak ve çiftçinin boş olduğu ölü zamanda çalışması sağlanacaktır. Jeotermal ısıtmalı seralarda yıl boyu üretim yapma imkanı sağlanacaktır.

MEVCUT TARIMSAL DURUM VE GELECEKTE BEKLENEN DURUM

İlimizde daha çok kuru tarım şeklinde hububat ve endüstri bitkileri ekimi yapılmaktadır. Rakım

yüksek olup dışarda sebze yetiştirme dönemi

kısa dır. Bu durum sebze ciligi kısmen kısıtlamaktadır. Örtü altı sebze yetiştiriciliği ile bu mahsurlar ortadan kalkacaktır. Proje sonrası; yörede az masraf yapılarak, birtakım tedbirlerle sebze ciligin turfanda sebze ciligi Şeklinde yapılabileceği görülecektir. Çeşitli sebzeler plastik tüneller altında ilkbaharda erken başlararak kış dönemine kadar aile sebze ciligi şeklinde yapılabilecektir. Projede plastik örtülü tünele benzer, fakat daha basit plastik örtülerde, kritik dönemlerde kullanılabilecektir. Böylece sebze yetiştiriciliği cazip hak getirilerek, ilimizde yaygınlaşması sağlanacaktır. Jeotermal seralarda yıl boyu üretim yapma üretim imkanı sağlanacaktır.

SERA İÇİNDE BİTKİ YETİŞTİRME

Seralar kurulduktan sonra yetiştirilecek bitki isteklerine uygun olarak sera içinde 2 önemli düzenleme yapılmalıdır.

A- Sera içi iklim (klima) düzenlemeleri

- 1-Isıtma
- 2-Soğutma
- 3-Işınım
- 4-Havalandırma
- 5-Oransal nem kontrolü
- 6-Karbondioksit gübrelemesi

B-Sera içi toprak hazırlama:

- 1-Drenaj
- 2-Temizlik
- 3-Toprağın fiziksel yapısını düzeltme
- 4-Toprağın kimyasal yapısını düzeltme
- 5-Toprak asitliği
- 6-Toprak tuzluluğu ve giderilmesi
- 7-Toprak dezenfeksiyonu
- 8-Ekim ve dikim yerlerinin hazırlanması

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

 AFYONKARAHİSAR İL VE İLÇE TARIM MÜDÜRLÜKLERİ

Afyonkarahisar İl Tarım Müdürlüğü
Santral — 213 71 00

İlçe Müdürlükleri

Başmakçı	4113177	İhsaniye	2715008
Bayat	4912244	İşçehisar	3413717
Bolvadin	6126376	Kızılören	5717307
Çay	6312018	Hocalar	5512278
Çobanlar	2612486	Sandıklı	5125057
Dazkırı	4213010	Sincanlı	3117010
Dinar	3536047	Sultandağı	6561025
Emirdağ	4412032	Şuhut	7181012
Evciler	4312160		

AFYONKARAHİSAR İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ

**ÖRTÜALTI
YETİŞTİRİCİLİĞİ**

2010